

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdajo 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razumno.

Naročnina je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc. večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc. Izen Trsta po 1 nvc. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 470.

4 nvc.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnina in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.
(Novije vesti.)

Dunaj 8. Odsek za pomoč je sklenil naprositi predsedništvo zbornice, da deluje na to, da bi se o vladinih predlogih glede pomožnih kreditov razpravljalo kolikor mogoče kratko in hitro.

Dunaj 8. Proračun za leto 1900. kaže sledeče številke: Skupni izdatki: 1.585.403.933 kron (64.830.347 kron več od lani); skupni dohodki: 1.585.811.822 kron (64.302.154 več od lani); torej višek dohodkov 407.889 kron.

Med izdatki je 17 milijonov kron za zvišanje plač železniškim uslužbencem, državnim slugam, žandarmeriji in finančnim stražnikom.

Dunaj 8. Po izvajanjih voditelja finančnega ministerstva je bila debata o odgovoru ministra za notranje stvari na interpelacijo glede dogodkov na Moravskem. Posl. Žaček naglašuje, da se je zaman prelivalo nedolžno krv, ter da omenjenih dogodkov ni pripisati antisemitskemu gibanju. V vprašanih mestih so bili Židi vedno na strani Nemcev.

Potem se je jednoglasno sprejelo predlog poslance Daszynskega, da je postaviti poročilo tiskovnega odseka o dvignjenju časniškega in koledarskega kolka na dnevni red prihodnje seje, ki bo jutri.

Budimpešta 8. (Zbornica poslancev.) Začasni proračun je sprejet v tretjem čitanju.

Berolin 8. Cesarja Viljema II. bodo na potovanju v Angleško spremljali cesarica in otroci.

Vojna v južni Afriki.

London 8. »Reuter« javlja iz Eastcourta z dne 5. t. m.: Oklopni vlak, ki je hotel zjutraj prodreti v Ladysmith, je prišel do Colenso. Železniški mostovi so bili nepokvarjeni.

London 8. »Daily Mail« javlja iz Mafekinga z dne 26. m. m.: Po večdnevem bombar-

diranju iz 9 topov, ki pa ni napravilo posebne škode, so včeraj Boerci poskusili naskočiti mesto, a so bili odbiti ter so v največjem neredu bežali na vse strani.

London 8. »Reuter« javlja iz Capetowna z dne 5. t. m.: Holandsko prebivalstvo kapske nasebine je nevtravno, a od Holandcev v deželi Bečuanov se jih je mnogo pridružilo Boercem.

Berolin 8. »Wolff« javlja: Mej Nemčijo in Anglijo se je sklenila, pod pogojem pritrjenja od strani severne Amerike, pogodba o odstopu Samoaških otokov Nemčiji. Izvzeta je skupina Tutuila.

Shod pol. društva „Edinost“
dne 29. okt. 1899. v Škledju.

(Dalje.)

Ljudsko štetje.

Gospod dr. Gregorin je čital nastopni odstavek iz odloka c. kr. namestništva št. 34588/VII od dne 2. maja 1899., s katerim je ta oblast priobčila odločbo ministerstva za nauk in bogočastje št. 23523/94. od 23. avgusta 1895. na rekurz prositeljev za ustanovljenje jedne slovenske ljudske šole v Trstu. Dotični odstavek se glasi:

»Per quanto riguarda la obbiezione dei mandatarii dei petenti circa la procedura per stabilire il numero della popolazione slovena abitante entro il perimetro della città, il computo si basa sul censimento della popolazione dell'anno 1890, che solo può essere normativo in proposito, nel quale, in difetto di criteri legali per risolvere la questione, a che nazionalità appartenga un individuo, sono decisive unicamente le dichiarazioni date delle parti sulla loro lingua d'uso, i risultati, invece, del numero di voti nella V. a curia alle ultime elezioni per il Consiglio dell'Impero, non offrono verun giusto criterio in tale riguardo, ove si consideri che

per il candidato degli sloveni in questa curia votarono o poterono votare, per viste di parte o politiche, anche elettori non appartenenti alla nazionalità slovena«.

Tu je torej izrečno pripoznano, da se je ministerstvo oziralo le na ljudsko štetje od leta 1890. Prav to pa je, kar nas mora ogorčati, ker je najhujša krivica. Sicer zatrjajo radi — ko jim je namreč kdo očital, da je to krivično, ako se o ljudskem štetju poševa le občevalni jezik — da tudi oni razlikujejo med občevalnim jezikom in narodnostjo, a ko treba upoštevati kako narodnost in nje zahteve, se vendar sklicujejo na isto ljudsko štetje, izvišeno jedino le na podlagi občevalnega jezika. In seveda, ko gre za naše pravice tu v Trstu, se vedno sklicujejo na ljudsko štetje kakor jedini dokaz. Tako se je zgodilo v Rojanu, ko je šlo za to, da bi se na tamošnji pošti priredil tudi slovenski napis. Poštno ravnateljstvo je povprašalo na vladi, a ta poslednja se je sklicevala na rezultat ljudskega štetja in — slovenskega napisa še danes ni! A kako so šteli v Rojanu?! Mej nad 2000 prebivalcev so našli le 70 Slovencev!!! (Pojavi ogorčenja. Raznovrstno vsklikanje.) Takov rezultat je dosegel magistrat, kakor oblast s prenešenim delokrogom, torej kakor zastopnik vlade, kakor oblast, ki je pod nadzorstvom c. k. namestništva! (Čujte! Čujte!) Mi vsi vemo, kako ta rezultat ljudskega štetja v Rojanu bide resnice v obraz. Pomislimo le: mej 70 rojanskimi slovenskimi dušami je 258 za šolo godnih otrok (Veselost), mej temi 70 Slovenci — katerega števila več del je sestavljen seveda od mladoletnih, žensk in otrok — smo imeli na zadnjih volitvah 140 glasov, a za V. kurijo preko 600!! (Viharna veselost). Sedaj pa računajmo mi! Skušnja uči, da število za šolo godnih otrok znaša povprečno 1/7 prebivalstva. Po številu takih slov. otrok v Rojanu moramo torej sklepati, da je tam najmanj 1800

— Ej, le počakajte! Še nekoliko dnij, pa začnete padati. Sedaj sem sam uvel, a tudi vi pridete na vrsto, vi vsi, ki mi ne verujete, ki me ne pojmite in ne razumete. Jaz sem že rumen, a tudi vi odletite z svojih vej. Ne mislite, da ostanete zeleni. In enega dne bo drevo prazno in debel sneg se položi na veje. Tedaj bo konec. Ha, le upajte, da ne pride zima! Oledenite — vsi, vsi!...

A to so bile samo misli, ki niso dobile nikdar oblike besed. —

Doma je Savič našel pismo na mizi.

Mehanično je pretrgal ovitek in pogledal, kaj je.

Na viši dekliški šoli se ustanovi z novim šolskim letom osmi tečaj. Proforski zbor treba pomnožiti. Vprašujejo ga, da-li ne bi hotel sprejeti mesta na tem učilišču.

— Ali hočem? Čemu? A zakaj ne? Vse eno je pač, ali ubijam svoje dni tu ali tam. Radi mene. Ker mi pišejo, menda žele, da bi sprejel. Čudni ljudje. »Ali hočeš? Ali ti je všeč?« — Kaj hoče človek? Kje je njegova volja? Kako varajo sami sebe! Pa nevedé, nevedé! Meni je prav. Fantje ali pa dekleta — no da, meni je prav.

Odložil je pismo in pozabil nanje.

(Pride še.)

PODLISTEK.

24

Sursum corda!

Spisal E.—n.—n.

VII.

Neki večer je Savič opazil, da prihaja jesen.

Popoldne je bil po svoji navadi tam zunaj na široki, ljubljani planjavi, kjer je ves svet utonil v brezmejnosti. Nebo je bilo jasno, a kar naenkrat se mu je zazdelo, da se mu je barva izpremenila. Ko je bil zadnjič tu zunaj, je bila svetlejša, danes je že videti kakor šipa, na katero je kdo dahnil. In občutil je, da je tudi v njegovi duši tako. —

Oh, da. Priroda mu je še zvesta. Vedno ima tako lice, kakor on.

Njegove sanje so ga spojile s to neizmerno, vesoljno prirodo. Bilo mu je, kakor bi bila tla izginila izpod njegovih nog. Plaval je v brezkrainosti. —

Povrnivši se v mesto, je osupnil. Po glavnem trgu so se sprehajali neštevilni ljudje — za Boga! To je jesen! Oh, po letu je trg še prazen ob tem času — in od severne strani pihlja čudna, hladna sapa. Tam-le, pred restavracijo, se gibljejo prti, ki jih veter dviguje in mota.

To je jesen.

Kako hitro je prišla!

Savičeva melanholija je postala silno bolestna. Bilo mu je, kakor bi se približeval konec, zadnji konec. Izza njega se dviguje večni nič. Pa to bi bila rešitev.

Še nikdar mu ni bila nirvana tako umljiva, kakor o teh trenutkih.

Bliža se čas, pride čas — in ti izgineš. In ta konec, to absolutno uničenje je blaženstvo. V tej ničnosti, v tej neekzistenci občutiš najvišjo slast, to je edini lepi cilj.

Zaglobil se je v to idejo, ki se mu je zdela kakor morje, po katerem plava. To je bila misel, katero ni samo mislil, temveč tudi čutil. In kar čudno mu je bilo, da je zadel včasih ob kakšnega človeka, da je uzrl semtertja kakšen voz. Ljudje, živi in mrtvi predmeti, realnost — kaj še obstoji?...

Torej je še vedno nič? Še vedno tista brezkraina tema?

Kdaj pride dan, dan brez ljudij, brez stvarnosti?...

Jesen!

V drevoredu se je oziral po potih in čudno mu je bilo, da ni ležalo tam vse polno rumenega listja. Saj je vendar že jesen. V dnu svoje duše jo je čutil, z svojimi očmi jo je videl. Zakaj ne pada suho listje z drevja? Komaj tu in tam kakšen posamezen list.

Slovencev! Zadojajo ljudsko štetje pa jih izkazuje — 70! (Vrišče in kričanje). Vendar se vlada sklicuje na tako ljudsko štetje! (To je škandal!) Ona odklanja naše zahteve in nam noče dati naše pravice, ker nas na papirju ni zadostno število!! (Klic: Vendar smo tu!)

Nočem navajati nadaljnjih izglede, kako se čin ljudskega štetja zlorablja v strankarske namene.

Naša dolžnost je, da se upremo najodločneje, da se zavedamo, da tu gre za naš obstanek.

Naš narodnostni zakon, člen XIX. drž. temeljnih zakonov govori le splošno o enakopravnosti vseh narodov, nimamo pa zakona, ki bi določal, kako naj se to načelo izvaja — rekel bi — na drobno. Prepričanje pa je postalo splošno, da tako ne moremo naprej in da treba rešiti to jezikovno vprašanje. Vse kaže, da določijo nekov odstotek, nek minimum za poštovanje kake narodnosti v posamičnih krajih. Morda 20 od sto. Poštevali bodo torej le tiste narodnosti, ki sestavljajo vsaj 20% prebivalstva dotičnega kraja. Na podlagi zadnjega ljudskega štetja pa nas je v Trstu in okolici nekaj manj nego 20%. Nevarnost je torej velika, da nas izbrišejo. Sedaj lahko umete, kolike važnosti bo za nas prihodnje ljudsko štetje. Zato nam je sveta domovinska dolžnost, da se dobro pripravimo, da dokažemo, da se nedamo izbrisati! Zato je naša dolžnost, da opozarjamo ljudstvo, da je učimo, kako si more pomagati. To delo je tem nujnejše, ker vemo, kako težko je braniti se, ko ima magistrat vse v rokah, ki je politična oblast prve instance. Ali prav radi dejstva, da je magistrat kakor politična oblast podrejen vladi, da ga ima torej ta poslednja v rokah, da lahko kaj stori, ako le hoče — baš zato moramo zahtevati od vlade. Zahtevanje pa bo izdatno le tedaj, ako jej dokažemo, da smo živi (Živahno odobravanje).

Po okolici je sosebna nevarnost v tem, da se ne dele popisovalne pole, ampak hodijo okoli magistratni organi, ki vprašujejo jednostavno: La parla italian? A ljudstvo, ne sluteče nič hudega, odgovarja: Si sior! (Veselo). To zadošča popisovalec, da dotičnike pišejo za Italijane. Tako se godi od hiše do hiše, od vasi do vasi. Zahtevati moramo torej, da se bodo tudi po okolici delile popisne pole. Pola ostane doma in se lahko popolni s premislekom. Glavno pa je, da jo lahko vsakdo izpolni sam. Tako bi se v okolici rešili tudi na papirju.

Drugo sredstvo, ki nam je kolikor toliko na dobro, je § 30. zakona o ljudskem štetju. Ta zakon veleva, da je z globo 1—20 gld., eventuelno z zaporom 1—4 dnij kaznovati onega, ki je podal neresnične napovedbe. Ali jaz menim, da se ta določba zakona daje uporabiti tudi proti onim, ki dobljene napovedbe krivo pišejo, torej tudi proti izvrševalcem ljudskega štetja! Uradnik, ki je zapisal drugače, nego mu je dotičnik izjavil, bodi kaznovan! Pazite torej in naznanite nam vse slučaje, ko ste izvedeli kako krivico! Ako se bodo take ovadbe množile, utegne vlada vendar izdati strog nalog, da javni organi ne smejo falsificirati izpovedeb ljudstva!

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

TRST 9. novembra 1899.

Državni zbor. V zbornici poslancev je včeraj voditelj ministerstva financ, dr. Kniazolueki, predložil državni proračun za leto 1900 in sicer prvih v kronah. Skupni izdatki so proračunjeni na 1.585.403.000 K, stroški pa na 1.585.811.000 K. Prebitok bi znašal torej 400.000 K. V primeri z letom 1899 so izdatki narasli za 65.000.000 K in to glavno vsled uravnave plač uradnikom in državnim uslužbencem. Dohodki pa se povešajo v glavnem iz doneskov iz novih davkov na sladkor in pivo.

Predloženi proračun je voditelj finančnega ministerstva pojasnjeval z daljšim govorom. Zaključuje je zatrdil, da vlada misli tudi na saniranje financ posamičnih pokrajin. V ta namen so poklicani vsi deželni glavarji na posvetovanje, ki se bo vršilo še tekom tega meseca.

Po zaključanju finančnega ekspozija je začela razprava o odgovoru ministra za notranje stvari na interpelacijo radi dogodkov na Moravskem. Prvi je

govoril Čeh dr. Žaček. Govornik je grajal vedenje orožnikov, ki je bilo brutalno in nečloveško. Tajil je, da bi bili ti izgrede antisemitskega značaja. Najodločneje je zavračal sumničenja kakor da bi bili poslanci sami zasnovali te izgrede. To je nesramno obrekovanje in najhujša prostaščina. Iz teh žalostnih dogodkov kompetentni krogi lahko erpijo jako drago plačen pouk, da narodna in jezikovna vprašanja se ne dajo reševati s politiko krvi in železa. Enkrat za vselej treba opustiti misel, da je v državi narodov prve in druge vrste. Združimo se torej, de povsedešmo zmago civilizacije in humanitete; in ko omika prešine tudi zadnje hlasti prebivalstva, potem ne bomo doživljali več tili žalostnih dogodkov.

Na to je zbornica jednoglasno vsprejela predlog Daszynskega, da se poročilo tiskovnega odseka o odpravi časniškega in koledarskega kolka postavi na dnevni red prihodnje seje.

K aféram na kontrolnih shodih je prejel praška »Politik« dva dopisa iz vojaških, častniških krogov. Ker so izvajanja dopisnikov važna in aktuvelna in vidimo v njih odobrenje stališča, na katero se je postavil tudi naš list, hočemo jih navesti tu. Prvi dopis se glasi: Po zaslugi izdane prepovedi so nenemška priglasevanja na kontrolnih shodih zadobila čudovito mnogo proselitov. Popred so bili samo posamični inteligentnejši življi mej rezervisti, ki so — sledeči nekemu notranjemu nagonu — pokladali važnost v to, da pravica njih materinega jezika bodi zavarovana tudi v službi za domovino. Hitri in rezki kakor so že, so bili hitro pri rokah z statuiranjem energičnih eksemplnov, da pridejo v v okom taki »nepristojnosti«. Nekolikim »narodnim razgretežem« je bila dana prilika, da so mogli — na hladnem razmišljati o stvari. Ali glej! Prestopki te prepovedi so dorasli do prave epidemije, stvar postaja vedno bolj »fletna«, povsodi se puščaj z nekim ponosom, da ne rečemo: kar v tropah, odvajati — v zapore. Kakar vidimo torej, odgovorno vodstvo vojske izbornu umeje psihologijo mas. Narodno čutstvo je, kakor znano, jako eksplozivna tvarina. Treba le svežega impulza, in takoj so ljudje pripravljeni trpeti za vzvišeno idejo. Kako pa izkoriščajo ta najdragocenejši moralni element na dobro naivši službi? Res, neverjetno je to.... Priglasevanje v materinem jeziku so prepovedali. »Zde«-klici pa se vedno množe. Diktirajo ure, dneve, tedne, mesece kazni, ali zdi se, da to le vspodbuja ljudi. Kakov konec bo imela stvar? Ali naj najdrznejše kar postreljajo? Kaj so vendar hoteli doseči s prepovedjo? To naj bi bilo tudi jedno sredstvo, da se nesrečnemu narodnemu vprašanju zabrani pot v vojsko. No, potem se je omeleta izbornu posrečila. Sedaj smo le radovedni, kako se odgovorni minister nasproti Barabaszevi interpelaciji v zbornici ogerski izvije iz te afére. Brez dvoma bomo zopet čuli mnogo lepega o »neizogibnosti« ukupnega službenega jezika v vojski. Z veliko radovednostjo pa pričakujemo pojasnila, kako si predstavljajo to umetnost: moderno avstrijsko vojsko, izključujočo narodno-zavedne pripadnike posamičnih narodnosti?! Ali hočejo te poslednje izključiti iz vojaške službe? To bi bilo zares precej težavno, ko so kulturni odnošaji narodov v teh deželah vendar že precej nad srednje-azijsko višino, a evropske kulture brez izrazite narodne zavodnosti — ni misliti. (»Triester Zeitung« — ali si čula?! Altro che deutsche Staatsprache! Vsklik uredništva »Edinosti«.) Kaj nam preostaja torej? Gotovi elementi so tu; njih moralna moč naj se najbolje izkorišča v intereru vojaške službe — mislijo pa, da so to storili najbolje, ako ta dragoceni moralni moment briskirajo, vznemirjajo, ali celo ohromevajo. Ali ni to žalost? Alo si že ne upajo ničesar opraviti brez čarovne moči skupnega službenega jezika, pa naj bi vsaj v načinu rabe istega ne iskali ključa do te šmentane in ne baš prijetne situacije. To je vendar nekaj družega, ako Francozi svojim črnim novincem v Senegalu, ali Angleži svojim na Gangesu ulivajo svoj evropski poveljstveni jezik, in zopet nekaj družega, ako naj se jednako pravni narodi navdušeno zbirajo okolo iste, izvoljene si zastave! Tudi mrvice evolucijske ideje naj bi našla tu mesta. Časi korakajo trdno. Tudi mi v Avstriji nismo več anno 50! (To isto smo rekli tudi mi te dni nasproti spomenici pok. vojvode Württembergškega. Op. ured.) Modernizovano umevanje bi bilo tu pač na svojem mestu. Z že precej obrabljenim

»Himmelsakra« in Marschiasloch-argumentom nasproti narodnozavednim novincem in rezervistom tudi v avstrijski vojašnici ne pojde več dolgo. Gledati bodo morali na vsaki način, kako se približajo bolj modernemu naziranju. Kajti tudi v vojaškem zmislu treba dobro voditi, ne slepo mahati in — predvideti. Temeljni pogoj primerne organizacije in službenih predpisov je ta, da niso kjersibodi šablonski izposojeni in mehanično prenešeni k nam, ampak da so prilagodjeni danim odnošajem, prav tako, kakor akeja na planem....

Drugi dopis »Politike« priobčimo jutri.

Sestanek mej carjem Nikolajem in cesarjem Viljelmom. Včeraj je carska dvojica ruska dospela v Potsdam pri Berolinu. Na kolo-dvoru sta ju pričakovala cesar Viljem in cesarica. Pozdravljanje da je bilo jako prisrčno. Tudi množica je ruskega carja prijazno pozdravljala. Carska dvojica je ostavila Potsdam ob 9. uri zvečer.

Da-si je bil ta sestanek jako kratek, vendar ni bil brez političnega pomena. Politiški krogi so prepričani, da je vojna v južni Afriki bila glavni predmet razgovorom obeh mornarhov. Namen pa ta, da se vojna lokalizira in da ne nastanejo evropske komplikacije. Cesar Viljem pojde te dni na Angležko, da obišče angleško kraljico, ki je zajedno njega stara mati. Tam hoče nadaljevati, kar sta car in cesar zasnovala včeraj v Potsdamu.

Tako sodijo politični krogi. Da-li pa cesar Viljem na svojem potovanju na Angleško vendar ne poskusi izvabiti kakega dobička za svojo kolonialno politiko, izkoristivši sedanjo zadrego Anglije, in bodisi tudi na škodo dogovorov v Potsdamu — to je zopet drugo vprašanje, ki je sosebno koščljivo, ako pomislimo, kako nelojalna je vsa vnanja politika Nemčije. Politika, ki ima vedno dve železi v ognju, kakor je dokazal Bismarek, ki je hkratu sklepal zvezo z Avstrijo in protizvezo z Rusijo.

Pašić — političen mrljč. Kakor smo poročali svoječasno, je Nikolaj Pašić na javni razpravi pred naglo sodbo v Belemgradu molil kes, zatajil vse svoje dvajsetletno politično delovanje ter prosil oblastneža Milana, da mu odpusti storjene politične grehe. Na to ga je kralj Aleksander pomilostil in mu priredil celo svečan obed v čast. In Pašić je moral obljubiti, da izda še eno številko glasila radikalne stranke, »Odjeka«, v kateri naznani, da je njegova, radikalna stranka razpuščena. No, to se ni zgodilo. Kajti srbski izseljenci so Pašiću namignili, da on, ki je izstopil iz stranke, kakor političen mrljč nima pravice razpuščati stranke radikalcev. Zadnje dni mu je kralj Aleksander ponujal mesto poslanika v Bukarešti, a Pašić je odklonil to čast, ker da hoče politično življenje opustiti popolnoma ter se posvetiti le svoji družini. On namerja baje obiskati Trst, kjer mu živi tast, ter se podati v Dalmacijo, kjer bode živel na posestvu poslednjega. Pašić bi bil že zapustil Srbijo, a mu nočejo dati potnega lista. Te vesti je prinesel neki ogerski list.

Vojna v južni Afriki. Oficijelni poročevalci angležki ne vedo ničesar povedati. Drugi viri pa nadaljujejo s poročili o raznih »uspehih« angleškega orožja. Za verodostojnost teh poročil pa je značilno, da imajo vsa svoj izvor v ustih kakega nepoznanega sela. Jediní pripoznan, resničen dogodek je ta, da je mesto Colenso res v rokah Boercev in ta jedini dogodek znači velik uspeh Boercev. Znači namreč, da sta general White in njegova vojska obkoljena v Ladysmithu in odrezana od vsega sveta. A kedaj mu more priti pomoč?! Vse pomoči, ki plavajo sedaj po morju, utegnejo dospeti v Durban še le začetkom prihodnjega meseca. Nekoliko dnij bo trebalo, da bodo usposobljene za bojišče, in zopet nekoliko dnij, predno bodo na lieu mesta, na bojišču samem. V tem času se utegne mnogo zgoditi. Neki dopisnik lista »Daily Mail« je rekel, da Boerei izbornu streljajo iz svojih novih Creusot-topovov. Ako bi bili imeli le en mesec več časa za vežbanje, da bi bili to najboljši topničarji na svetu. To smo omenili, ker je vedno čitati v angleških poročilih, kakor da topi Boercev nimajo nikjer nobenega uspeha.

Domače vesti.

Odlikovanje. Glasom poročila v »Wiener Zeitung« je tajnik trgovinskega in pomorskega sodišča v Trstu, g. Viktor Garson, dobil naslov in značaj deželno-sodnega svetnika.

Opozicija italijanskih poslancev! Komu ne bi zaigral maliciozen nasmeš na ustnicah, ko čuje o opoziciji italijanskih poslancev. S to opozicijo je prav tako kakor z strahovi. Uho čuje grozen ropot, a ko hoče roka zgrabiti po stvari, pa ostaja prazna. Tako je tudi opozicija italijanskih poslancev na sredi votla, okolo pa je nič ni. Zadnje dni so onorevoli igrali prav žalostno ulogo gori na Dunaju. Ne bi rekli prav, ako bi rekli, da igrajo ulogo harlekinov parlamenta. V to treba vendar nekoliko življenja, gibčnosti in tudi — duhovitosti. Bolj so podobni železnemu petelinu na strehi, ki se vedno obrača po vetru! Slavna italijanska delegacija pa se suče in suče, kakor že vladino solnce sije od te ali one strani, da potem srečno padejo na ono mehko stran, ki je namazana z vladinim maslom.

Dvoje važnih vprašanj je bilo te dni na dnevnem redu v zbornici poslancev na Dunaju: vprašanje o odpravi § 14 in o odpravi časniškega kočka. Umeje se samo po sebi, da italijanski poslanci — taki izvoljeni možje — niso mogli ostati apatični nasproti takim važnim točkam političnega življenja. Priznati moramo: agirali so s tako vero, da je barometer našega spoštovanja do njih politične genijalnosti, oziroma zvestobe do političnih načel, poskočil za nekaj ducatov stopinj. To so Vam korajžni možakarji! Ali se še spominjate, kako so dirjali svoje dni čez drn in strn skupaj z isto opozicijo, ki je najbolj besnela proti rabi § 14? A ko je sedaj prišlo do glasovanja o predlogu socialističnega Daszynskega, da se ta toli sovraženi § popolnoma eliminira iz ustave, je italijanski klub pustil bivšo opozicijo, svoje zveste zaveznike na cedilu ter — frk! — zbežal iz dvorane. Ne vemo sicer, kaj se je bilo zgodilo v njih klubovi seji in kako nagibi so odločevali, da so sklenili takšno taktiko, le to nam je znano, da je — vlada bila proti predlogu Daszynskega!

Sedaj pa si oglejmo drugi slučaj! Dne 8. t. m. je levčar Kaiser predlagal, da se poročilo tiskovnega odseka o odpravi časniškega in koledarskega kolka postavi kakor prvi predmet na dnevni red te seje, dočim je poslanec Žaček predlagal, naj se poprej razpravlja o krvavih dogodkih na Moravskem. Sedaj so se italijanski poslanci zopet spomnili svojih zaveznikov, bivše opozicije, ter so, zvesti svojim političnim načelom, junaški glasovali z levico. Zopet ne vemo, kaj se je bilo godilo za kulisami italijanskega kluba; le to nam je znano zopet, da je dotični načrt zakona predložila vlada!!

Italijanski klub je torej nedolžno politično dete, ki v krilu majhne vlade vsikdar nahaja varnega zavetja. O vsakem glasovanju se v strahu in trepetu ozira, kake obraze delajo gospodje na ministrskih stolicah. In tako jim gre gladko: kadar ne oponirajo so z vlado, kadar pa oponirajo, so — tudi z vlado! Nam pa se dozdeva, da kdor tako oponira, nikomur ne — imponira!

Volitev župana v Pomjanu. — Glave po koncu! S Pomjansčine nam pišejo dne 7. t. m.: Včeraj se je vršila v Pomjanu volitev župana in naše umirajoče lahonstvo je zopet enkrat slavilo svoje orgije... Bartolich je dosegel oni dolgo željeni cilj — postal je vsemogočnim gospodom v enem delu nekdanje občine pomjanske, postal neomejen gospodar občine pomjanske. Toda upajmo, da ne za več, nego ta tri leta.

Naše umirajoče lahonstvo je slavilo svoje orgije... V Pomjanu so zažigali umetalni ogenj in kres ter kričali: »Evviva Istria italiana!« V Koprju pa so zažigali drugi kres... Bil sem zamišljen v svoje delo, ko je prišel sosed k meni mené: Gospod, hodite gledat! — Sopil sem pred hišo... Koper je častil svoje kupljene duše... Pomjan je slavil svoje prodane duše... Za trenutek so me obšla britka čustva... Duša moja se je napolnila z žalostjo... Vendar, to je bilo samo za en trenutek. Na mesto žalosti je stopila takoj zavest: **To je vaše zadnje zmagoslavje!** To je vaš zadnji dan! Pomjansčine se vzbuja. Ko je ni bilo mogoče poitalijančiti dosedaj, je ne bo mogoče nikdar več!... Koperski kaporjoni opirajo svojo oblast v Pomjansčini le na ljudsko nevednost. Svet pa napreduje, s svetom pa tudi naša Pomjansčine, ker na vse zadnje je vendar tudi ta del sveta na onem planetu, katerega imenujemo zemljo... Svet napreduje... To je sicer tista sto in stokrat rabljena fraza, ki pa je popolnoma re-

snjena... Svet napreduje... Tej splošni evoluciji se ne more in ne bo mogla upirati niti Pomjansčine... Zato pa lahonstvo zgublja tudi v tej od Boga zapuščenosti občini eno pozicijo za drugo... In pride dan, ko v Istri vladajoča oligarhija izgubi — vse... Še prižigajo kresove, še slavijo dneve zmagoslavja... Zmagoslavja njihova pa so podobna zadnjim silovitim sunkom poginjajočega leva. Zastonj je ves njih krik, zastonj kresovi... Istra je slovanska! Zgublja eno pozicijo za drugo in to se bo godilo tako dolgo, da zgube — vse!! Istra, če še ni, bo naša! Dolgo so smatrali Pomjansčine za svojo nepremagljivo domeno in ko so videli, da jim je odzvonilo v celokupni občini, so razdelili isto, da bi si vsaj v enem delu zagotovili neomejeno gospodarstvo... Obdržali so se nad vodo še za enkrat s pomočjo slame... Odzvonil jim tudi tukaj!..

In zdaj še par besedij do naših rodoljubov na Pomjansčini! Z malimi izjemami sodite vsi presimistično o naših razmerah. V obče sodite preslabo o našem ljudstvu. Pomislite le na vzgojo, katere je bil deležen naš narod na Pomjansčini skozi stoletja... Pomislite na razmere, ki so uplivala na ljudstvo... Pomislite, na kake načine je brezvesten nasprotnik v ljudstvu sistematično uduševal vsa blažja čustva! Pomislite samo: kako bi bili mi, da smo bili deležni take vzgoje, pomislite to in potem sodite ljudstvo...! Onega, kar so ljudstvu ucepljali skozi stoletja, ni možno odstraniti v nekaj dnevih... Treba potrpljenja, treba vztrajnosti! Bodite zadovoljni s tem, kar ste že dosegli in delajte naprej! Človeška narava je slaba, a ljudje smo dobri... Kvari nas samo naša okolica. Kvarijo nas razmere... Ljudstvo na Pomjansčini je pokvarjeno po italijanski gospodi! Ne obsojajmo ga radi tega! — Učimo je, da postane boljše! Delajmo z vztrajnosjo in s potrpljenjem. Mi smo preubogi, da bi mogli zmagovati z onimi sredstvi, katerih se poslužujejo nasprotniki. — Naše orožje more biti le naše poštenje. Naš boj je boj za pravico in resnico in v tem znamenju zmagamo tudi mi!

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda »Pivka« v Št. Petru na Krasu bo imela v nedeljo dne 19. t. m. ob 4. uri pop. svoj občni zbor v prostorih g. Ivana Korošca v Št. Petru. Dnevni red: 1. Prvomestnikov nagovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev treh pregledovalcev računov. 5. Volitev novega odbora in sicer predsednika, podpredsednika, blagajnika, tajnika in dveh namestnikov. 6. Razni predlogi. Ustop je dovoljen vsakemu. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Salomonska sodba. V Konjicah na Štajarskem je nemškutarski občinski odbor, oziroma občinsko sodišče, sestoječe od župana in dveh svetovalecev, obsodilo nekega obrtniškega pomagača (slovenske narodnosti) na največjo kazen, ker je dotičnik baje nočni mir kalil s tem, da je kričal na ulici. No, obsojenec je res kričal, torej je zaslužil kazen. — Pa zakaj je kričal? — Bil je v nemški gostilni. Siromak ni znal nemški, pa je govoril slovenski. Slovenščica pa upliva na naše nemškutarje, kakor rudeča barva na purana. Spraznili so svoje čaše, začeli vpiti, se groziti in tepsti onega pomočnika. Posebno se je odlikoval slovenski renegat Lauritseh, kateri sicer nemški ne zna, a je vendar najhujši Nemeč, ker mu je tako velevala njegova — žena!! On pa je sicer usnjarski tovarnar in občinski odbornik. Sodeloval je tudi neki ces. kralj. davčni pristav, kar dokazuje, kakih uradnikov nam pošiljajo bodisi v Trstu, bodisi na Štirnskem. Seveda, naši ljubi Kranjci se rajši grizejo, mesto da bi se z nami poprijeli narodnega dela, da bi se ubranili takih državnih uradnikov. — Nazadnje so naši nemškutarski junaki vlekli svojo žrtev na ulico, jo suvali, metali v potok, topli, tako, da so mu težko poškodovali jedno uho, da je siromak popolnoma oglušil na isto. V tej stiski je začel klicati na pomoč in jih rotiti, da ga izpusté. In to klicanje so mu napisali na rovaš kakor kalenje nočnega miru ter so ga obsodili — nemškutarsko sodrgo so pa klicali za priče, ki je seveda lahko in rada potrdila, da je siromak res kričal.

Na izvestnih mestih — kjer bi kaj tacega absolutno ne smelo biti — so hoteli ves dogodek

potlačiti, ali državno pravdnštvo je že izvedelo za zločin in okrožno sodišče v Celju bo sodilo o stvari.

Takó se nam godi!

Lloydov parnik »Orion«, ki je imel dne 18. t. m. odpluti v Brazilijo, odpluje tjakaj že dne 15. t. m.

Najdeno. Na policijskem ravnatelstvu je shranjen nov ženski klobuk, najden v ulici S. Antonio. (Pa ne morda kakor sled kakega ženskega boja?! Radovedni stavec.)

Božjasten delavec. 33-letni Fran Kuret iz sv. Narije Magdalene spodaje je včeraj v jutro, ko je v Žavlah tolkel kamenje za cesto, padel v jamo polno vode. Zagrabila ga je bila božjast. Ko so ga našli, je bil nesrečni človek že mrtev.

Aretiran. V sredo večer so v ulici Rena aretirali 19-letnega Josipa B. iz Trsta, ko je preiskoval žepe nekemu pijanemu dninarju, spečemu na cesti.

Dražbe premičnin. V petek, dne 10. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Kandler št. 1, hišna oprava; v ulici Poste Nuove št. 10, hišna oprava; v ulici Sanità št. 8, 1 ura ter škatala za smodke; v ulici S. S. Martiri št. 4, hišna oprava; v kavarni »Al Giardino Pubblico« oprema za kavarno in 1 glasovir; v Kjadinu št. 424, 1 prešič; v ulici Alessandro Volta, fondo gas vecchio, kamen, grede (bruna) in pesek »Santorino«.

Loterijske številke, izžrebane dne 8. t. m.:

Praga	37	59	50	32	40
Lvov	23	36	30	20	41

Različne vesti.

Prazna vera. V občini Krašova na južnem Ogorskem razsaja davica. Romunski kmetje so mislili, da strašni kužni bolezn pridejo le tako do živoga, da so izgrebli trideset mrtličev, jih razkosali z sekirami ter zopet pokopali. Žandarmerija je zaprla šestnajst teh bahjevnih kmetov.

Velik požar. Dne 5. t. m. zvečer je velik požar uničil 28 hiš mesteca Peisey. Škoda znaša okolo 50.000 frankov.

Koperski dijaki imajo naslednikov. V Chateois-u na Francoskem štrajkajo dečki narodne šole. Ravnatelj so izročili spomenico, podpisano od vseh učencev, v kateri zahtevajo, da se neki pomožni učitelj odpusti, da se zmanjša čas pouka od šest na štiri ure ter da se odpravijo kazni. Druga ne zahtevajo ničesar. Ako ravnatelj ugodí — skromnim željam njihovim — se hočejo milostno povrniti na šolske klopi. Ne, dandanes ni več otrok!

O Levčevem „pravopisu“.

(Dalje.)

Baš tako kruto keršijo ista glasoslovna pravila krivim izraževanjem: odziv, poziv, priziv, prizivno... namesti pravičnega: odzov, mirozov, (Dalje na četrti strani.)

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

pozov, pozovnica, prizov, prizovnica (berufungs-schrift), prizovno...

V tem bi se morali strogo držati pravil in ne ozirati se na novejšje hrvatske pisatelje, ki so v jednako nedoslednost zabredli, — oni pišo n. pr. priziv, priziv, ali vendar pravilno: izazov, mirozov, sazov...

Na vse take nepravilnosti bi bil moral g. prof. Levec v svojem pravopisu opozarjati ter jih grajati; ali —

Na 142. strani »Pravopisa« ima: narava, die natur — in pravi da izražanje: naravoslovje ni knjižno, nego pravilno je: prirodoslovje. Veleučeni g. prof. Perušek pa ga vpraša: Ako pomenja narava »natur«, zakaj je potem naravoslovje neknjižno?

Kaj meniš, kdo ima prav? Oba, ali bržkone oba ne vesta zakaj, — to pa zato ne, ker sta oba potajila razbistriti nam: kaj je »narava« in kaj »priroda«. Priroda je svetovna vesoljnost ali vesoljnost svetov, kolikor jih naše oko opazuje, Ti bi rekel »vesoljno stvarjenje«; narava pa so vse razne dušne in telesne moči in sile, ki se v prirodi skupno in v posameznih bitjih posebej pojavljajo po večnih zakonih, kakor jih večni Promisel v prirodi misli, — odtod tudi, da ima vsako bitje posebna svojstva.

Po tem takem je prirodoslovje učenje o znanosti vesoljne prirode — in gosp. prof. Levec ima prav; naravoslovje je pa del prirodoslovja ali njega ožje pomenje, t. j. učenje o znanosti le nekaterih prirodnih zakonov — in g. prof. Perušek imatudi prav, to se pravi: oboje je knjižno.

Del prirodoslovja je tudi oloslovje (matematika), ki nas poučuje zopet o drugačnih prirodnih zakonih, in tako sta dušeslovje in bogoslovje tudi del prirodoslovja; saj je človeku prirojen zakon in v njegovi duši biva neka sila, moč, ki ga goni, da misli na oni večni vsemogočni Promisel, — Boga, in išče ga spoznavati, tudi če okolnosti človeka ne vzpodbujajo na to, — in učenje o prirodnem zakonu, kako spoznavati Njega, je bogoslovje.

Še nekaj bi rad omenil, kar tudi vsak hip čitamo, t. j. izražanje ugovor. (Pride še.)

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 9. (Zbornice poslancev.) Mej ulogami je naert zakon o oproščenju od davkov za trgovinske ladije. Nadaljevala se je razprava o dogodkih na Moravskem. Socijalist Berner je rekel, da so socijalni demokratje ogorčeni radi načina, kakor je minister za notranje stvari govoril o krvavih dogodkih na Moravskem. Govornik meni, da se je streljalo brez potrebe in po krivici. Češki poslanci ne morejo trditi, da niso v zvezi z demonstracijami. Socijalni demokratje stoje na stališču, da je odprava jezikovnih naredeb involvirala kršenje opravičenih narodnih interesov, ali demonstracije so antisemitskega značaja. Židi na Moravskem so na strani Nemcev in zato jih smatrajo Čehi kakor tuje telo, katero treba odstraniti. Na Češkem in Moravskem je močna antisemitska struja. Govoré o umorstvu v Polni je menil govornik, da so antisemitje ta dogodek izrabili za politiško agitacijo.

Dunaj 9. Minister za vnane stvari, grof Goluchowski, se je sinoči povrnil na Dunaj.

Dunaj 9. Govoré o proračunu, predloženem po voditelju finančnega ministerstva dr. Kniazo-luckem, soglašajo listi, da je proračun stvaren in pošten in da ni sestavljen od fiktivnih števil.

Vojna v južni Afriki.

Pariz 9. Akejskemu odboru, sestavljenemu Transvaalu v prilog, je došlo od 31. oktobra 400 priglasenj od dobrovoljcev, med temi 100 bivših podčastnikov in 20 častnikov aktivne službe in rezerve.

Pariz 9. V pogovoru z nekim sotrudnikom lista »Journal« je zastopnik južnoafričanske republike, dr. Leyds, izjavil, da Boerci morejo dolgo nadaljevati vojno.

London 9. Reuterjeva pisarna javlja iz Esteourta dne 6. t. m. ob 11. uri predp.: Topništvo v Natalu je ostavilo tabor, spremljano od angleških karabinijerjev na konjih in oddelka natsalskih policijstov. Ne ve se pa, kam so odšli. Danes zjutraj je bilo čuti gromenje topov v smeri proti Colensu. Ni dvomiti, da je sovražnik zopet začel z obstreljevanjem Ladysmitha.

Spiritus sinapis compositus ALGOFON.

edino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni it. l.
Steklenica z navodilom stane le 20 nvč.
ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Ai due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

„EDINOST“

večerno in zjutranje izdanje
se prodaja, razun v drugih navedenih tobakarnah, tudi
na južnem kolodvoru.

Rinnione Adriatica di Sienrtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju,
proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 1.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premijnanju kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premijnanju kurzov, bilanca (B)	243.331-83
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).

V nedeljo dne 15. oktobra sem odprl

gostilno

Adria

v ulici Nuova št. 11.

Točilo se bo črno in belo dalmatinsko vino.
Kuhinja je preskrbljena z vsem potrebnim. Priporočam se slavnemu občinstvu za dober obisk.

Zajedno priporočam svojo

zalogo vina

v ulici Carintia št. 11, kjer se dobiva vino na drobno in debelo po najnižji ceni.

Filip Ivanišević.

Priznana najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbne tehnično dovršeni

glasovirji

dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henrihu Bremitz

o. kr. dvornemu zalagatelju,
Trst — Borzui trg številka 9 — Trst

Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blaga, po cenah, da se ni bati konkurence.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. » 28.823.375—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) » 343.860.067—
V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnico od » 67.331.351-91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismeno vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Išč ejo se dobri, zastopniki agentje in potovalci.

Božične jaslice

z mnogovrstnimi zrezanimi slikami in živalmi, vse jako naravno narejeno. Cene od 20 gld. naprej

Kipi svetnikov, vrezani na lesu.

Križev pot. postaje (Relief)
kakor tudi vse rezbarije.

Sveta polaganja v grob, altarje, propovednice, krstne kamne, okvirje, vsakega štila in lesa, se opravijo in pozlate v obliki polni efekta, izdeluje večkrat odlikovana

delavnica za krščansko umetnost

JOH. BAPT. SCHMALZL, rezbar
St. Ulrich, Gröden, Tirol.

Cene kipov svetnikov, izberno napravljenih, poljubnih oljnatih barv in pozlačenih:

Velikost: cm.	20-30.	30-40.	50.	60.	70.	80.
Cene a. v. gl.	10.—	12.—	15.—	18.—	23.—	26.—
	90.	100.	120.	130.	150.	170.
	30.—	35.—	45.—	60.—	85.—	100.—

Kristove podobe, fino na lesu vzrezane, oljnatu barvane, z želji in napisi, cena za vsako:

Velikost: cm.	20.	25.	30.	40.
Cene a. v. gl.	2.—	3.—	4.—	5.—
	50.	60.	70.	80.
	7.—	10.—	13.—	17.—
	120.	130.	150.	
	39.—	45.—	60.—	

Kar ne ugaja, se vzame nazaj.

Nikolaj Terškan!

trgovec v Ljubljani

priporoča ob pričetku sezone svojo izberno kisló zelje v sodčkih po 200, 100, 50 in 25 kg., kakor tudi sveže zelje v glavah.

Pri sodčkih po 200 in 100 kg. se računi brutto za netto, pri pošiljki po 50 in 25 kg. pa se plačajo prazni sodi po 70 in 50 kr. Posebno prilieno za večje rodbine in gostilničarje!

Cene brez konkurence.

JAK. HENRIK HUBER

trtnica za amerikske trte in cepi

Tovarna kemičnega gnoja „KOPROS“ v Boljuncu (Istra)

ZALOGA:

TRST - Via S. Apollinare št. 4.
Telefon št. 201.

Amerikske trte in cepi.

CENE:

	I. zbirka	II. zbirka
	100 kosov	1000 kosov
	gl. kr.	gl. kr.
Kolči amerikske	150	12.—
Bilte	4.—	35.—
Cepi na	20.—	180.—

Vsprejemajo se naročbe za razna cepljenja po želji naročnika in to od februarja do zvršetka aprila.

Kemični gnoj „KOPROS“

sestavljen iz kvantitete dušika, forforičnega kisleca, potaše in apna, katere snovi so potrebne za živilo rastlin. Služi čudežno za gojenje trti, sadnega drevja, špargelna, vrtnine in žita.

Cena: Žakelj od 25 kg. gld. 2.—; od 50 kg. gld. 3.80; od 100 kg. gld. 7.50, se žakljem vred.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutsegasse 8.